

REGION, SVET

DRUGI PIŠU: POČELO SUĐENJE JEDNOM OD VOĐA CRVENIH Kmera

Žrtve čekaju na pravdu trideset godina

Vladimir Stevanović „Borba“, 18. februar 2009.

Dač je bio komandant kazamata gde je pod njegovom vlašću ubijeno više od 16.000 ljudi

Pred Međunarodnim krivičnim sudom za Kambodžu juče je u Pnom Penu počelo suđenje Kang Guek Eavu, prvom od pet lidera Crvenih Kmera, koji su optuženi za zločine protiv čovečnosti počinjene sedamdesetih godina. Kang Guek Eav, poznatiji kao Dač, rukovodio je zatvorom S-21 u Tuol Slengu, najvećim kazamatom Crvenih Kmera, gde je na najsuroviji način ubijeno više od 16.000 muškaraca, žena i dece. Mnoge žrtve su mučene i terane da priznaju učestvovanje u raznim vidovima zločinačkih poduhvata, a najčešće da su bile špijuni američke Centralne obaveštajne agencije (CIA). Ljudi bi nakon iznuđivanja priznanja bili odvođeni u polja, gde su najčešće prebijani na smrt.

Optužnica tereti Crvene Kmere za ubistva, mučenja, silovanja i likvidacije na političkoj osnovi, a za vreme njihovog terora u Kambodži, od 1975. do 1979. godine, ubijeno je više od 1,7 miliona ljudi.

SUĐENJE PRVOJ DAMI REŽIMA CRVENIH Kmera

Pnom Pen - Bivša „prva dama“ režima Crvenih Kmera u Kambodži oštro je juče napala tužioce suda pred kojim će joj se suditi za zločine u toj zemlji, obećavši im „pakao“ ako nastave da je optužuju za ubistvo. Na početku saslušanja po žalbi na njeno pritvaranje, bivša ministarka za socijalno delovanje Ijeng Tirit (76) prvo je izjavila da je „suviše slaba“ da bi se izjašnjavala pred sudom formiranim pod okriljem UN za zločine počinjene u Kambodži tokom diktature Pola Pota od 1975. do 1979. Ijeng Tirit je izjavila da je bila zadužena da nadzire rad timova zaduženih za obnovu bolnica uništenih u građanskom ratu. Ona je rekla da je samo radila s kineskim stručnjacima na humanitarnim pitanjima i da nema veze sa stradanjem 1,7 miliona žrtava. Ijeng Tirit, koja je optužena za zločine protiv čovečnosti, zatim je napala tužioce koji su naveli da je optužena znala za zločine počinjene u centru za pritvaranje i torturu u Tuolu Slengu. (Agencija Beta, 25.februar 2009.)

Crveni Kmeri su s vlasti zbačeni nakon ofanzive Vijetnama, 1979. godine, ali suđenja za njihove zločine počinju tek 30 godina kasnije.

Osnivanje međunarodnog tribunala pod pokroviteljstvom UN predloženo je još pre 13 godina, a ustanovljen tek 2006. godine. Formalni početak rada suda dugo je odlagan, što zbog političkih uticaja i mešanja kambodžanske vlade, optužbi za korupciju i pristrasnost, što zbog nedostatka novca i razlika između lokalnog i međunarodnog zakonodavstva.

Žrtve nasilja iz sedamdesetih godina strahovale su da zbog godina koje su prošle neće nikada dočekati suđenje dželatima. Preostale četiri osobe koje u zatvoru čekaju na suđenje jesu Kieu Samfan, bivši lider Crvenih Kmera, Jeng Sari, ministar spoljnih poslova tadašnje Kambodže, zatim njegova supruga Jeng Tirit, koja je bila ministar socijalnih poslova, i Nuon

Čea, vodeći ideolog Crvenih Kmera. Suđenje ovoj četvorki verovatno neće početi pre 2010. godine. U Kambodži, inače, ne postoji smrtna kazna, tako da se može očekivati da osuđeni dobiju maksimalnu kaznu zatvora, odnosno doživotnu robiju.

Desetine hiljada građana Kambodže koji su čudom preživeli surovi režim Crvenih Kmera i njihova „polja smrti“ obeležile su u januaru 30 godina od pada režima Pola Pota.

Opustošeni gradovi

Pnom Pen je nakon dolaska Crvenih Kmera na vlast bio gotovo ispražnjen. Tri miliona ljudi lišeno je materijalnih dobara i oterano iz svojih domova

Primorani su na marš u prirodu i saterani u ogromne zajednice od po 10.000 ljudi. Nijedan veći grad nije ostao naseljen, a čak je i većina sela bila

ispražnjena. Ukinute su i škole i univerziteti, a većina knjiga bila je spaljena. Pol Pot je likvidirao i nekoliko desetina hiljada pripadnika obrazovnih slojeva. Govoreći o svojim masakrima, Pol Pot je isticao: „Govoriti o sistematskom ubijanju je odvratno. Da smo zaista toliko ubijali, ne bismo imali nikoga ko bi se borio protiv Vijetnamaca“. U junu 1979. godine ministar spoljnih poslova Jeng Sari je priznao da je od njihove ruke stradalo oko tri miliona ljudi. Na primedbu da je pomenuta cifra zastrašujući podatak o četvorogodiš njoj vladavini, Sari je rekao da naređenja Pola Pota „nisu bila dobro shvaćena“. Masakri su, kako je on tada rekao, bili „greška“.